

Anti- pestprotocol basisschool De Oase

Laatst gewijzigd: juni '21

1. Doel anti-pestprotocol

Om pestgedrag op een adequate manier aan te pakken heeft De Oase dit anti-pestprotocol opgesteld. De MR heeft ingestemd met dit anti-pestprotocol op ... 2021. Het doel van dit anti-pestprotocol is leerkrachten handvatten aan te reiken om pestgedrag aan te pakken. In eerste instantie is ons streven pestgedrag te voorkomen. In het volgende hoofdstuk staat hoe wij dit trachten te bereiken.

Direct naar de aanpak van een pestprobleem? Ga naar punt 6.

2. Plagen of pesten?

Bij ons op school definiëren wij pesten als volgt: "Pesten is het gedrag waarbij iemand herhaaldelijk en gedurende langere tijd door anderen bejegend wordt op manieren die leiden tot fysieke verwonding en/of psychisch lijden". Bij ons op school definiëren wij plagen als volgt: "Bij plagen zijn beide partijen gelijk aan elkaar, loopt niemand schade op en blijft de waardering voor elkaar bestaan".

Plagen is niet hetzelfde als pesten. De verschillen worden in onderstaande tabel weergegeven:

Plagen	Pesten
gelijkwaardigheid	machtsverschil
wisselend "slachtofferschap"	hetzelfde slachtoffer
humoristisch	kwetsend
af en toe	vaak/voortdurend

3. Manieren van pesten:

- Lichamelijk pesten (duwen, slaan, bang maken, dreigen met geweld)
- Pesten met woorden (beledigen/uitschelden, uitlachen, op sociale media iemand uitschelden)
- Buitensluiten/negeren
- Pesten als het gepeste kind er niet bij is (bv. roddelen, kan ook digitaal)
- Meisjes pesten (meestal) anders dan jongens. Daar waar jongens voornamelijk fysiek zijn, voeren meisjes een strijd met elkaar om hun sociale positie (meidenvenijn).
- Digitaal pesten (foto's/filmpjes bewerken, iemand uit een app-groep gooien, dreiging via Instagram, WhatsApp etc.)

4. Signalen van pesten zijn:

- Constateren van bovenstaande gebeurtenissen
- Leerlingen met zwakke, onzekere lichaamshouding
- Leerlingen die zich terugtrekken
- Leerlingen die zich sterker manifesteren (brutaler, agressiever)
- Leerlingen die zich afzonderen/alleen zitten
- Leerlingen die lang in het lokaal blijven dralen voor een pauze of naar huis gaan
- Leerlingen die spullen kwijt zijn
- Leerlingen waarvan spullen kapot zijn
- Sociaal onhandig gedrag vertonen
- Schrikkerig achter de computer of telefoon
- Niet meer achter computer willen (thuis)
- Nervositeit vlak voor of na het computeren

5. Preventief pestbeleid

De Oase vindt een goed pedagogisch klimaat zeer belangrijk. Dat uit zich in aandacht voor normen en waarden die we vanuit de identiteit van de school belangrijk vinden. Daarom stellen we een paar keer per jaar een van die normen en waarden met behulp van de grondregels centraal in de klassen. Meer informatie over het pedagogisch klimaat kan gevonden worden in het document 'het pedagogisch klimaat op de Oase'. Daarnaast zijn wij een "Vreedzame school". Met de uitgangspunten en doelstellingen van "De Vreedzame School" willen wij een school met een veilig en goed klimaat realiseren, daarom werken wij bijvoorbeeld met mediators. Voor meer informatie over de vreedzame school kan de handleiding van 'de vreedzame school' geraadpleegd worden.

Op de Oase maken we in de pauzes gebruik van een beredeneerd aanbod voor bewegingsonderwijs. Dit betekent dat het buitenspelen structureel georganiseerd wordt en de kinderen een keuze kunnen maken tussen verschillende activiteiten die worden aangeboden. Deze activiteiten worden begeleid door leerkrachten, medewerkers van de TSO en/of de coördinator buitenspelen. We hanteren bij het buitenspelen vaste regels (document "regels op het schoolplein") en voor het omgaan met ongewenst gedrag een vast stappenplan (document "stappenplan ongewenst gedrag").

De telefoon mag niet gebruikt worden op school of op het schoolplein. De telefoon is niet zichtbaar (document "afspraken telefoongebruik"). Wij geven onderwijs in mediawijsheid, maar verwachten van ouders dat zij toezien op het gebruik van media.

6. Aanpak van pestgedrag in 4 stappen

Vooraf:

- Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd bij zowel de slachtoffer als de pester. De leerkracht dient **altijd** hulp te bieden aan het slachtoffer en begeleidt de pester.
- Alle gespreksverslagen en documenten moeten worden vastgelegd in Parnassys.
- In onderstaande tabel worden de verantwoordelijkheden van de betrokkenen omschreven:

Functie:	Verantwoordelijk voor:
Anti-pest coördinator (1 t/m 4)	- Aanspreekpunt pestproblemen in groep 1 t/m 4

	<ul style="list-style-type: none"> - Het ondersteunen van de leerkracht bij de uitvoering van het anti-pestprotocol vanaf stap 2.
Anti-pest coördinator (5 t/m 8)	<ul style="list-style-type: none"> - Aanspreekpunt pestproblemen in groep 5 t/m 8 - Het ondersteunen van de leerkracht bij de uitvoering van het anti-pestprotocol vanaf stap 2.
Leerkracht	<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van dit protocol en kan waar nodig advies inwinnen.
Intern begeleider (hierna: IB-er)	<ul style="list-style-type: none"> - Het geven van adviezen die gericht zijn op de groep als geheel - Waar mogelijk extra ondersteuning bieden aan de leerkracht.
Directie	De aanpak vanaf stap 4, samen met de leerkracht.

Op het moment dat een leerkracht of een leerling pesten signaleert of een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag, worden de volgende stappen ondernomen.

Stap 1 (leerkracht)

Tijdsduur: moment in de klas

Stimuleer de leerlingen de situatie zelf op te lossen (onder begeleiding). Voorkom dat kinderen verzanden in: 'hij deed dit, zij deed dat'. Laat de kinderen naar hun eigen gedrag kijken en bedenken wat ze zelf anders kunnen doen. Wanneer dit is gelukt, is er verder geen actie van medewerkers van de school vereist. De leerkracht vraagt na of de situatie nu voor beide partijen in orde is. Wel is het belangrijk om deze leerlingen die week goed in de gaten te blijven houden en te observeren. De leerkracht legt telefonisch contact met de ouders van beide leerlingen en stelt hen op de hoogte van de situatie. Van de situatie wordt een korte notitie in Parnassys gemaakt. Let op: indien het pesten niet stopt (ook al zit er een langere periode tussen) ga je direct over naar stap 2.

Stap 2 (leerkracht, anti-pestcoördinator en intern begeleider)

Tijdsduur: twee weken

Het pesten stopt niet na afloop van stap 1. De anti-pestcoördinator wordt door de leerkracht op de hoogte gebracht van de situatie. De anti-pest coördinator bereidt samen met de leerkracht een tweetal gesprekken voor en geeft adviezen, passend bij de specifieke situatie. De leerkracht stelt tevens de IB-er op de hoogte. De IB-er geeft eventueel aanvullende adviezen die gericht zijn op de groep als geheel. Tevens kan de IB-er (of een ambulante leerkracht), waar mogelijk en wenselijk, de groep overnemen, zodat de leerkracht de gesprekken buiten de klas kan voeren.

De leerkracht neemt een meer sturende rol op zich en voert 2 gesprekken:

- In het gesprek met de leerkracht, de pester en het slachtoffer draait het niet om de schuldvraag, maar wordt geprobeerd de situatie zo objectief mogelijk te beschrijven. Ook stimuleert de leerkracht de kinderen om zich in elkaars situatie te verplaatsen. Er wordt de kinderen gevraagd wat zij zelf anders kunnen doen.

Doel van het gesprek is: de situatie in kaart brengen en leerlingen zich te laten verplaatsen in de ander.

- In het gesprek met de leerkracht en de meelopers (een kleine groep of soms de hele klas) benoemt de leerkracht de rol van de meelopers. De leerkracht laat aan hen zien dat zij de pester stimuleren om te pesten, bijvoorbeeld door om hem te lachen. De leerkracht laat hen inzien dat als zij stoppen met meelopen, dat de pester dan ook sneller zal stoppen en dat zij wel degelijk een aandeel hebben in deze situatie ook al pesten zij niet direct.

Doel van het gesprek: de meelopers inzicht geven in de situatie.

De leerkracht stelt de ouders van de pester, de 'belangrijkste' meelopers en het slachtoffer telefonisch op de hoogte van het verloop van de gesprekken. Indien er sprake is van een pestprobleem dat speelt in (bijna) de gehele klas kan er, in overleg met de anti-pest coördinator en het MT voor worden gekozen de ouders van de hele klas in te lichten. Van de gesprekken wordt een notitie in parnassys gezet per (direct betrokken) leerling in logboek gedrag.

Gedurende twee weken, spreekt de leerkracht wekelijks op een vast moment met het slachtoffer over hoe het gaat. Na twee weken vindt op school een gesprek plaats tussen het slachtoffer, de ouders van het slachtoffer, de leerkracht en de anti-pest coördinator. Centraal staat de vraag of het pestgedrag is gestopt of dat stap drie moet worden ingezet.

Stap 3 (leerkracht, anti-pestcoördinator en intern begeleider)

Tijdsduur: na 1 week wordt bekeken of de steungroep effect heeft. Zo niet, dan wordt overgegaan op stap 4. De aanpak wordt verlengd als het een positief effect heeft. De duur is per groep afhankelijk.

Wanneer de pestsituatie bij het evaluatiemoment in stap 2 niet is beëindigd, wordt overgegaan op stap 3. Stap 3 heeft als doel te voorkomen dat het pestprobleem nog groter wordt en te stimuleren dat de pester een positieve verandering kan laten zien. De leerkracht en de anti-pest coördinator bereiden samen de vervolgstappen voor.

Vervolgstappen (welke met de anti-pest coördinator worden besproken):

1. Een steungroep wordt geselecteerd door de leerkracht samen met het slachtoffer. De pester is ook onderdeel van de steungroep. Het slachtoffer kiest kinderen uit die een steun kunnen zijn. Een aantal kinderen in de steungroep moet sociaal sterk zijn, zodat zij overwicht kunnen hebben op de pester. Een steungroep bestaat uit zes tot acht kinderen.
2. Er volgt een gesprek tussen de steungroep (en eventueel het slachtoffer, afhankelijk van de situatie) en de leerkracht. In dit gesprek wordt niet gepraat over pesten of over wat er gebeurd is. Er wordt verteld door de leerkracht dat het slachtoffer zich niet prettig voelt in de klas. De leerkracht vraagt de steungroep mee te helpen om ervoor te zorgen dat het slachtoffer zich weer fijn voelt. Zij moeten zich 'helpers' gaan voelen. Alle steungroep leden bedenken een concreet voorbeeld van wat zij gaan doen om het slachtoffer te helpen, bijvoorbeeld als we gaan buitenspelen vraag ik of het slachtoffer mee wil doen.
3. Als het slachtoffer niet bij het gesprek heeft gezeten, koppelt de leerkracht dit terug.
4. Na een week is er een volgend gesprek tussen de leerkracht, de steungroep leden en het slachtoffer. De week wordt geëvalueerd en er is veel aandacht voor positieve aspecten. Afhankelijk van hoe het gaat en de wensen van het slachtoffer, wordt bekeken of/hoe deze aanpak wordt voortgezet. Bij een positief effect (d.w.z. het pestgedrag is gestopt) kan deze aanpak worden verlengd. Bij geen effect of een negatief effect wordt doorgeslagen naar stap 4.

Let op: in geen van de gesprekken wordt de pester/meeloper als zodanig benoemd.

Tussendoor worden de ouders van het slachtoffer en de pester telefonisch op de hoogte gehouden, zodat zij voldoende geïnformeerd zijn.

De leerkracht stelt tevens de IB-er op de hoogte. De IB-er geeft eventueel aanvullende adviezen die gericht zijn op de groep als geheel. Tevens kan de IB-er (of een ambulante leerkracht), waar mogelijk en wenselijk, de groep overnemen, zodat de leerkracht de gesprekken buiten de klas kan voeren.

Van de gesprekken wordt een notitie in Parnassys gezet per (direct betrokken) leerling in het logboek gedrag.

Stap 4 (leerkracht, anti-pestcoördinator en de directie)

Tijdsduur: afhankelijk van de specifieke situatie

Onderstaande fases van consequenties worden ingezet als de pestsituatie na stap 3 niet is beëindigd. Bij deze stap wordt ook de directie bij het pestprobleem betrokken. De directie gaat mogelijk over tot schorsing. De leerkracht maakt van iedere fase een notitie in Parnassys bij iedere direct betrokken leerling en stelt tevens de IB-er op de hoogte.

Fase 1 A

- slachtoffer: eerste gesprek tussen de leerkracht, de pest coördinator, directie, de ouders van het slachtoffer en het slachtoffer.

De leerkracht, directie en de pest coördinator gaan in gesprek met de ouders van het slachtoffer en het slachtoffer. De fase die nu start wordt uitgelegd en er is ruimte om gevoelens en gedachten van ouders en het slachtoffer te bespreken. De ouders worden een week na het gesprek tussen de pester en de directie uitgenodigd om te bespreken hoe de pestsituatie is.

- pester: eerste gesprek tussen de (ouders van) de pester en de directie

Een gesprek met ouder(s), de leerkracht, de pester, de anti-pest coördinator en de directie, als voorgaande acties niet voldoende opleveren. De medewerking van de ouders wordt gevraagd om een einde te maken aan het probleem. Samen met de ouders worden afspraken gemaakt over handelwijze op school en thuis. Als het pesten niet stopt, heeft dit schorsing tot gevolg. Er wordt met de ouders een vervolgspraak gepland waarin wordt besproken hoe de pestsituatie er na een week voor staat.

Belangrijk: het vervolgspraak met de ouders van het slachtoffer is voorafgaand aan het vervolgspraak met de ouders van de pester.

Fase 1 B

- slachtoffer: vervolgspraak tussen de leerkracht, de directie de pest coördinator, de ouders van het slachtoffer en het slachtoffer.

De leerkracht en de pest coördinator gaan in gesprek met de ouders van het slachtoffer en het slachtoffer. Er wordt besproken hoe de pestsituatie er nu voor staat en wat vervolgstappen zijn.

- pester: Vervolgspraak met de directie

- Indien de pestsituatie is gestopt: er wordt teruggekeken op de afgelopen periode en positieve zaken worden benoemd. Er worden vervolgspraken gemaakt die helpen bij het voorkomen van pestgedrag in de toekomst.
- Indien de pestsituatie niet is gestopt: Het pesten gaat nog steeds door. Wanneer er een volgende keer pestgedrag optreedt, wordt de leerling direct geschorst (fase 2).

Fase 2: schorsing

De directie beslist op basis van informatie van de leerkracht, de anti-pest coördinator en de intern begeleider of de pester geschorst wordt (maximaal vijf dagen). Mocht dit meer dan twee keer noodzakelijk zijn dan zal de directie met het bestuur van de PCOU overleggen of een verwijdering procedure voor de pester in gang kan worden gezet.

De leerkracht onderhoudt in deze fase telefonisch het contact met de ouders van het slachtoffer.

Fase 3: verwijdering

- De leerling wordt (tijdelijk) van school verwijderd.

7. Borging en evaluatie

Dit anti-pestprotocol is door het team, directie en MR vastgesteld en is gepresenteerd aan het team in het schooljaar 2021/2022. Borging vindt plaats op de volgende wijze:

- Het is voor de rest van het schooljaar belangrijk dat de leerkracht de situatie in de gaten houdt. Ook wordt in de overdracht melding gemaakt van de situatie en de status van het pestprobleem.
- Het anti-pestprotocol wordt ondergebracht bij de verantwoordelijkheid van de Werkgroep Gedrag. De Werkgroep Gedrag bestaat in het schooljaar 2020/2021 uit juf Evelien, juf Esther, juf Inge en juf Roxanna.
- De werkgroep gedrag bekijkt ieder jaar of het anti-pestprotocol nog up-to-date is en past het indien nodig aan.
- Nieuwe personeelsleden krijgen het anti-pestprotocol en worden nader geïnformeerd door de begeleider van nieuwe leerkrachten tijdens de inwerkperiode.
- Ouders, leerkrachten en leerlingen kunnen indien nodig terecht bij de contactpersonen van de school. Dit zijn juf Bonny en juf Loes.
- Om overzicht te houden over pesten binnen de school is er een map aangemaakt in voor de werkgroep gedrag, waarin lopende zaken staan. Daarin staat het pestprobleem kort beschreven en welke acties zijn ondernomen door de werkgroep gedrag.

8. Meer informatie over pesten

Websites

www.pestweb.nl

www.omgaanmetpesten.nl

www.pesttenet.nl

www.devreedzameschool.nl

www.beweegwijs.nl

www.meidenvenijn.nl

Literatuur

Meer, B. van der (2002). *Kinderen en pesten*. Utrecht: Kosmos-Z&K Uitgevers.

Tulleners, A. (2007). *Pesten*. Amsterdam: Uitgeverij SWP.